

ಹೀಗೆ ನಾಮವು ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಎಳೆದು ತರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯು ಅಪಾರವಾದುದು.

-ಕಥೆ ೫-

“ಬಾಲೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯ ಸೆಳೆವಾಗ
ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬೋ ನಾಮವೆ ಕಾಯ್ದೋ !”

ದ್ರೌಪದಿ - ಆರ್ತ ಸ್ತ್ರೀ ಭಕ್ತೆ : ದ್ರೌಪದ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದೇ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಸಹಪಾಠಿಗಳು. ರಾಜಪುತ್ರನಿಗೂ, ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುವರನಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ದ್ರೌಪದನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಮುಂದೆ, ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ, ತನ್ನ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಾಗಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟನು. ಮುಂದೆ ಓದಿ, ಸಕಲವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನರಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಮಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು, ಪಡೆದವರು ಅದನ್ನು ಮರೆತರು. ದುಪದ ರಾಜಸುಖದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತ ; ಬಡ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ತಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು, ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ಹಾಲು ನೀಡಲೂ ಕಷ್ಟವಾದಾಗ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು, ಪಾಂಚಾಲದ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ದ್ರೌಪದನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದರು. ಅವನ ಬಳಿ ಒಂದು ಹಸುವಿಗಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ದ್ರೌಪದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪಾಂಡವರಿಂದ ದ್ರೌಪದನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಆತನ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾದ ದ್ರೌಪದ ತನ್ನ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೊಡ್ಡ ಯಾಗವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಒಬ್ಬ ಮಗ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಥನನ್ನು ವರಿಸುವಂತಹ ಮಗಳು, ದ್ರೌಪದಿ (ಕೃಷ್ಣ, ಯಾಜ್ಞಸೇನಿ, ಪಾಂಚಾಲಿ ಇವು ಈಕೆಯ ಇತರ ನಾಮಗಳು) ಎಂಬ ಒಬ್ಬಳು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಬಲಿಷ್ಠ ದೊರೆಯಾದ ದ್ರೌಪದ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೀರನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದನು. ಅಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಭೇದಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯವೀರರನ್ನು ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಲ್ಲ ಸೋತು ಹೋದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ಇದ್ದ ಪಾಂಡವರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಬಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡನು.

ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿಪಡೆದ ಪಾಂಡವರು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದುರ್ಯೋಧನ ಒಮ್ಮೆ ನೀರಿನ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ದ್ರೌಪದಿ, ಕುರುಡನ ಮಗ ಕುರುಡ ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ದುರ್ಯೋ

ಧನನು ಶಕುನಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕಪಟದ್ಯೂತದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ, ದ್ಯೂತದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದ. ನಂತರ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದನು. ದ್ರೌಪದಿಯು ಮೊದಲು ಹಲವಾರು ನಿಯಮ, ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಳು. ನಂತರ ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ತನ್ನ ಗಂಡಂದಿರು, ಹಿರಿಯರಾದ, ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಾದಿಗಳು, ಮಹಾರಾಜ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾರೂ ತನ್ನ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರದಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆರ್ತಳಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆಕೆಯ ವಸ್ತ್ರವು ಅಕ್ಷಯವಾಗಿ ಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಯಾಯಿತು.

ದ್ರೌಪದಿಯು ಭಗವಂತನ ಆರ್ತ ಭಕ್ತಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಭಗವಂತನ ನಾಮವನ್ನು ನೆನೆದು ಆತನಿಂದ ತನ್ನ ಮಾನದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಲು ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯಾದ ಋಷಿಯೊಬ್ಬರ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಆಗ ತಪಸ್ವಿಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಋಷಿಪುತ್ರನಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಹಲವಾರು ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಕುಮಾರನು, ರಾಜನಿಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸಲು ಹೇಳಿದ. ಮೂರು ಬಾರಿ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ರಾಜನು ಆನಂದದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಆಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ತಪಸ್ವಿಯು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ರಾಜನ ಆಗಮನದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಮಗ ನಡೆದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆ ಋಷಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಮಗನಿಗೆ, “ಕೇವಲ ಒಮ್ಮೆ ಭಗವನ್ನಾಮ ನುಡಿದರೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದ ಮಹಾಪಾಪಗಳೇ ನಾಶವಾಗುವಾಗ, ರಾಜನಿಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ರಾಮನಾಮ ಜಪಿಸಲು ಹೇಳಿ, ಭಗವಂತನ ನಾಮಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶೂದ್ರನಾಗಿ ಹೋಗು” ಎಂದು ಶಪಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಇದು ನಾಮದ ಮಹಿಮೆ.

ಭಗವಂತನ ನಾಮವು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಗವನ್ನಾಮವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಗುಣವನ್ನೇ, ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನೇ, ಜೀವನವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಘಟಿತ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಘಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ನಾಮಕ್ಕಿದೆ. ಇಂತಹ ನಾಮವು ಭಕ್ತಿಯ ಒಂದು ರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. ❖

“ನುತಿಸಿ ದುರ್ಗಾನಾಮವನು ಹಲವು ಪಾಪಿಗಳು
ಹೊಂದಿದರು ಮೋಕ್ಷವನು ಭವವ ದಾಟಿ
ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟಿಯ ಬಿಡಿಸು
ನೋಡುವೆನು ನಾ ನಿನಗೆ ಅಭಯಪದವ.”

-ರಾಮಪ್ರಸಾದ

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಂತರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಜಪದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಡಾ.ಕೆ.ಅನಂತರಾಮು

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಾನಂದ

ಉತ್ತರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಿಂದ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಾನಂದರಿಗೆ (೧೨೯೯-೧೪೧೦) ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿತತ್ವವು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ರಾಮಾನಂದರು ಉತ್ತರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು,

ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಬೀರದಾಸರು ಸಪ್ತದ್ವಿಪ ನವ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದರು ಎಂಬೊಂದು ಮಾತು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಮಾನಂದರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲು ಕೋಟೆಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರೆಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಇದೆ. ಕಬೀರ, ರೈದಾಸ, ಸೇನಾನಾಯಿ, ನರಹರಿ, ಪೀಪಾ ಮುಂತಾದ ಭಕ್ತಿದೀವಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. 'ರಾಮಾವತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಭಕ್ತಿಪಂಥಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರವರ್ತಕರೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರಭಾರತದ ಸಂತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡಲು ಅರ್ಹವಾದುದೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹುಕಾಲ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.

“ಹರಿನಾಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದಿದ್ದರೆ ಜೀವನವೆಂಬುದೇ ವೃಥಾವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸಾಧುಸಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತ, ಭಜನೆ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತ, ಅಂತರಂಗದ ಕೊಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು ಹಾಕಿ, ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೋಹಕ್ಕಾಗಲಿ, ವಿಷಯಸುಖಗಳ ಸೆಳೆತಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಿಲುಕದೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀಪತಿಯ ಚರಣ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ನಾಮರತ್ನಕ್ಕಂಜಿ, ಯಮಧರ್ಮರಾಯನೂ ಆಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ರಾಮಾನಂದರು ನಾಮಸ್ಮರಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾತ್ಮರ ಬಾಯಿಂದ ಆಯಾಚಿತವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿ ಬಂದ ಭಗವಂತನ ನಾಮವೂ ಕೂಡ ತಾರಕ ಮಂತ್ರವಾಗಿ, ದೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರಾಮಾನಂದರೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. “ರಾಮಾನಂದರು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನಾನು ಮುಸಲ್ಮಾನ” ಎಂಬ

ಆಳುಕು ಕಬೀರದಾಸರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೊಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು. ರಾಮಾನಂದರು ಗಂಗಾಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು ನಿತ್ಯವೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮೂಹರ್ತಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಚಗಂಗಾ ಘಾಟಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕಬೀರದಾಸರು ಹೋಗಿ ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಎಂದಿನಂತೆ ರಾಮಾನಂದರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನಿಳಿಯುತ್ತ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ, ಕಬೀರರ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರಿ ಬಿಟ್ಟರು. “ಇದಾರೋ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತುಳಿದುಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ” ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ರಾಮಾನಂದರು, “ಆಹಾ, ರಾಮರಾಮ” ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ಅದಷ್ಟೇ ಕಬೀರರಿಗೆ ಸಾಕಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ಕಬೀರರು, “ನಾನು ರಾಮಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯ, ಅವರಿಂದ ನನಗೆ ರಾಮನಾಮದ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಲೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಕೆಲವರು ರಾಮಾನಂದರನ್ನು ಕಂಡು, “ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಚೆನ್ನಿಗೂ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿರಾ?” ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಮಾನಂದರು, “ಕರೆದು ತನ್ನಿ ಆ ಕಬೀರನನ್ನು” ಎಂದರು. ಕಬೀರರು ಬಂದರು, ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ನಿಂತರು. ಆಗ ರಾಮಾನಂದರು, “ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದು ಹೌದೇನೋ, ಅದು ಯಾವಾಗ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಬೀರದಾಸರು, “ಪಂಚಗಂಗಾಘಾಟಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನಿಳಿಯುವಾಗ ತಾವು ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ‘ರಾಮರಾಮ’ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿದಿರಲ್ಲಾ, ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ತಾವು ನನ್ನ ಸದ್ಗುರುಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದು ವಿನೀತರಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮಾನಂದರು ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾದರು. ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. “ಹೌದು ಹೌದು, ಗುರುವೆಂದರೆ ನಾನೇ, ಶಿಷ್ಯನೆಂದರೆ ನೀನೇ” ಎಂದು ಕಬೀರರನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನನೆಂಬ ಭೇದವೇನೆ ಸದೆ ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡರು.

ಕಬೀರದಾಸ

ಕಬೀರದಾಸರು (೧೫೬೪-೧೬೧೪) ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ವಿಧಿವಿಲಾಸದಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ನಾನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಮನಾದರೋ ದಶರಥಪುತ್ರನಾದ ರಾಮನಲ್ಲ; ಅವನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ನಿರ್ಗುಣರಾಮ ಎಂದು ಕಬೀರರೇ ತಾವು ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸಕರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಿರ್ಗುಣ ಪರಬ್ರಹ್ಮತತ್ವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿದೆ. “ರಾಮ

ನಾಮವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾರಪೂರ್ಣವಾದ ವಸ್ತು. ಅದು ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳಿಗೂ ತಿಲಕಪ್ರಾಯವಾದುದು. ಅದು ಭವಸಮುದ್ರ ವನ್ನು ಪಾರು ಗಾಣಿಸುವ ನೌಕೆಯೇ ಸರಿ” ಎಂದು ಕಬೀರರು ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

“ಹೇ ಸ್ನೇಹಶೀಲನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು

ಕಾಣುವುದು ಯಾವಾಗ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡುವುದು ಯಾವಾಗ ! ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀರಿಂದೆತ್ತಿದ ಮೀನಿನಂತೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಾಗಿದೆ. ಹಗಲೆನ್ನದೆ, ಇರುಳೆನ್ನದೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕಾತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಡ ಮಾಡಬೇಡ ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬೇಗನೆ ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡು. ಹೇ ಶ್ರೀರಾಮ, ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ನಾಯಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೋ. ನೀನೇ ಕಟ್ಟಿದ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯ ಹಗ್ಗ ನನ್ನ ಕಂಠದಲ್ಲಿದೆ. ನೀನು ಸೆಳೆದತ್ತ ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭವಸಾಗರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ದಾಟಿಸು. ನಿನ್ನ ವೈಕಂಠವಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸು. ‘ರಾಮಾ ರಾಮಾ’ ಎಂದು ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನೂ ಕರೆ ಕರೆದು ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯೆಲ್ಲ ಹೊಪ್ಪಳೆ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನೀನು ಬರುವ ಹಾದಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮರಗಟ್ಟಿ ಹೋಗಿವೆ. ನೀನೇ ನನಗೆ ತಾಯಿ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಾಲಕ, ನನ್ನನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬೇಡ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದು ಕಬೀರರು ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮನಾಮವೆಂಬುದು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗದ ವಸ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ನಂದಲಾಲನೆಂಬ ಸಿರಿವಂತನೊಬ್ಬನು ಕಬೀರರ ಕೃಪಾಶೀರ್ವಾದ ಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಧನರಾಶಿಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಆತನ ಆಗಮನವನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಂಡ ಕಬೀರರು, ಆತನಿಗೆ ಅರಿವಾಗದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಜಾರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು.

ಆಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಕಬೀರರ ಮಗ ಕಮಾಲನು ನಂದಲಾಲನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ರಾಮ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಬಯಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಮುಮುಕ್ಷುವಿಗೆ ಕಮಾಲನೇ ರಾಮಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಕಮಾಲನು ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ, ನಂದಲಾಲನು ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಮಾಲನಿಗೇ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ತಾನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವು ನೆರವೇರಿತೆಂದು ಧನ್ಯತಾ ಭಾವದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಿ, ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕ ಕಬೀರದಾಸರು ಮನೆಗೆ ವಾಪಸು ಬಂದರು. ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಮಾಲನು ವರ್ಣಿಸಿದನು. ಆಗ ಕಬೀರರು,

“ಈ ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲ ನಮಗೇಕಪ್ಪಾ, ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ‘ನಮಗೆ ಬೇಡ’ ಅನ್ನಬಾರದಿತ್ತೆ? ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೇನಪ್ಪಾ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಆಗ ಕಮಾಲನು, “ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ಮಾರಿದೆ, ನಂದಲಾಲನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡ ಎಂದಾದರೆ, ನಂದಲಾಲನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಷ್ಟೇ ರಾಮನಾಮಕ್ಕೆ ಇರುವ ಬೆಲೆ ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೇನು? ರಾಮ ನಾಮವು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗದ ವಸ್ತು. ಹಾಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗದ ವಸ್ತು ವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಬೀರರೇ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮೌನವಾಂತರು.

ಸಧನಾ

೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಧನಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಂತನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಂತೆ ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಟುಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದನು. ಸತ್ತ ಪಶುಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅವನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಾಂಸ ತೂಗುವ ತಕ್ಕಡಿಯ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲ ಒಂದು ಸಾಲಿ ಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಭಕ್ತನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಲಾರದೆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು, “ಮಾಂಸ ತೂಗುವ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ದೇವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೆ?” ಎಂದು ಸಂಕಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು.

ಆದರೆ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, “ಅಯ್ಯಾ, ನೀನೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಧನಾ ಭಕ್ತನ ತಕ್ಕಡಿ ಬಿಡಿಸಿ ತಂದೆ? ಅವನು ಸದಾಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ ! ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವನ ನಾಮ ಜಪಕ್ಕೂ ನೀನು ಅಡ್ಡಿಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲಾ?” ಎಂದನು. ಮರುದಿನವೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನು ಅದನ್ನು ಸಧನಾನಿಗೆ ಮರಳಿಸಿ ಬಂದನು. ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಜಪದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ, ಕಟುಕನಿಗೂ ಅವನು ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಒಂದು ಹನಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ ನಾನಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. ನಿನಗಾಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿದೆ. ಹೇ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ಬೇರೆಯೆಂದು ಬಗೆಯಬೇಡ. ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತ, ನಿನಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಸಧನಾ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಮಾನಂದರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ರೈದಾಸರು (೧೩೯೮-೧೪೧೮) ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಕಾಶೀ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸತ್ತ ದನಗಳನ್ನು ತಂದು, ಅವುಗಳ ಚರ್ಮ ದಿಂದ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದೇವಾಲಯದ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತು, ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಹೊಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಮನಾಮದ ಜಪದಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಅಪೂರ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ತಾನು ದುಡಿದು ಪಡೆದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಉಚಿತವಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಏನನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ 'ಅಪರಿಗ್ರಹ' ವ್ರತ ಅವರದಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಭಗವಂತನೇ

ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ರೈದಾಸರ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, “ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಪ್ಪಾ ರೈದಾಸ, ಇದು ಸ್ವರ್ಣಮಣಿ, ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಚಿನ್ನವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀನು ಮಾಡುವ ಸಾಧು ಸೇವೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ರೈದಾಸರು, “ಅದಲ್ಲ ನನಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಭಗವಂತನು ಅದನ್ನು ರೈದಾಸರ ಗುಡಿಸಲಿನ ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಟ್ಟು, “ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಪ್ಪ” ಎಂದು ಬಲವಂತದಿಂದ ಇರಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನು ಹಿಂದಿನ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿಯೇ ರೈದಾಸರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, “ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಣಮಣಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಉಪಕಾರವಾಯಿತೇ ರೈದಾಸ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈದಾಸರು, “ರಾಮನಾಮಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸ್ವರ್ಣಮಣಿ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮರೆತು ಅನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಯಮಪುರಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ರಾಮ ನಾಮವೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಕಾಮಧೇನುಗಳೇ ಇರುವಾಗ ಸ್ವರ್ಣಮಣಿಯೆಂಬ ಕಲ್ಲು ನನಗೇಕೆ ಬೇಕು? ಅದು ನೀವಿಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಕೃಪೆಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾಮಜಪವು ಅಂತಹ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

“ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನೆನೆ ಮನವೆ. ಈ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯಬೇಡ. ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ಕಾಯವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಮನೆ ಮಠಗಳು, ಬಂಧು ಬಳಗದವರು, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು, ಯಾರೂ ನಿನ್ನವರಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ದೇಹ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ನಂಟು ಕಡಿದುಕೊಂಡು, ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನೂ ಬೆಂಕಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ದೇಹಿಯಾಗಿರುವವರೆಗೆ ರಾಮನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ” ಎಂದು ರೈದಾಸರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಸೂರದಾಸರು (೧೪೮೩-೧೫೬೩) ಆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಲೀಲಾಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದ ವೃಂದಾವನ ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಂಧರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೇನು, ಸದಾಕಾಲ ಕೃಷ್ಣ ನಾಮಜಪದಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಒಳಗಣ್ಣು ಸದಾ ತೆರೆದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ವೃಂದಾವನದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತ, ಅರಿಯದೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ಹೆಚ್ಚು ಘಾಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಹೇ ಕರುಣಾಮಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ, ನನ್ನನ್ನು ಈ ಕೊಪದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಅವನ ನಾಮ ವನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ತೋರಿಕೊಂಡು, “ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೈಕೊಂಡು ಅಜ್ಜಾ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಮೇಲೆತ್ತಿದನು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಮೃತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಸೂರದಾಸರು ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡರು. ಅಪೂರ್ವವಾದ ಆನಂದದ ಸಂಚಾರವಾಯಿತು. ತಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ ಆ ಬಾಹುವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು

ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಝಟಕ್ಕನೆ ಕೊಡಹಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಸೂರದಾಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ವೇದ್ಯವಾಯಿತು. “ಬಲಹೀನನೆಂದು ತಿಳಿದು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಸರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀಯಾ ಸ್ವಾಮಿ! ಆದರೇನು, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕೊರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಶೂರನೆನ್ನುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಉಗ್ಗಡಿಸಿದರು. ನಾಮಜಪದಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಂಕಟಗಳೂ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಲಾರವು. ತಟ್ಟಿದರೂ ದೇವರೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

“ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಮಾನವನು ಯಾವ ಫಲವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಹೆಳವನು ಗುಡುಗುಡನೆ ಪರ್ವತವನ್ನೇರಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕುರುಡನು ಕಣ್ಣು ಪಡೆದು ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬಲ್ಲವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಿವುಡನಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ, ಮೂಗಿನಿಗೆ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಡವನು ದೊರೆಯಾಗಿ ಭತ್ತ ಚಾಮರಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ”

ಎಂದೆಲ್ಲ ಸೂರದಾಸರು ನಾಮಜಪ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಅನ ವರತವೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆ ಸ್ವಾಮಿಯು ಮೇಲು ಕೀಳೆನ್ನದೆ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದೆ, ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನದೆ ತನ್ನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಪವಿತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ” ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸೂರದಾಸರು ನಾಮಜಪದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

“ಪ್ರಭು ಮೇರೇ ಅವಗುಣ ಚಿತ್ತ ನ ಧರೋ” - ಎನ್ನವಗುಣವ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಾರದಿರು ಪ್ರಭುವೆ - ಎಂಬ ಸೂರದಾಸರ ಗೀತೆಯೊಂದು, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು; ವೇಶ್ಯೆಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಪರಿವರ್ತನೆ ಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೀರಾಬಾಯಿ

ಉತ್ತರಭಾರತದ ಭಕ್ತಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮೀರಾಬಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರವಿದ್ದಂತೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಆಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಆಂಡಾಳ್, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿ ಅವರುಗಳಂತೆ ಮೀರಾಬಾಯಿ (೧೪೯೮-೧೫೫೮) ಕೂಡ ವೀರ ವಿರಾಗಿಣಿ. ಮೀರಾಬಾಯಿ ರಜಪೂತ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಹಾರಾಣಿ. ಅವಳು ಬಾಲೆಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಒಂದು ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, “ಅಮ್ಮಾ, ನನ್ನ ಗಂಡ ಯಾರಾಗು

ತ್ತಾನೆ?” ಎಂದು ಬಾಲ ಸಹಜವಾದ ಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿ ಯಾದರೋ ವಿನೋದ ವನ್ನೇ ಮುಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನಗುನಗುತ್ತ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತಿಮೆ ಯೊಂದನ್ನು ತೋರಿ ಸುತ್ತ, “ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ನಿನಗೆ ಗಂಡನಾಗುತ್ತಾನೆ”

ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆ ಮಾತನ್ನೇ ಮೀರಾಬಾಯಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಂಬಿದಳು. ಮುಂದೆ ಲೌಕಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವಿವಾಹಿತಳಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ, ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಅವನನ್ನೇ ತನ್ನ ಪತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಳು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಾಮಜಪದ ಬಲದಿಂದ ಮೀರಾಬಾಯಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆರಗಿದ ಘೋರವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಳು. “ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತೀರ್ಥ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅರಮನೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿಷವನ್ನೇ ಕುಡಿದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಳು. ಹೇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಸರ್ಪವನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ, “ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಪ್ರಸಾದ” ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಮೀರಾ

ಬಾಯಿ, ಕೃಷ್ಣನಾಮವನ್ನೇ ಜಪಿಸುತ್ತ ತೆರೆದು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೀರಾ ಬಾಯಿಯು ಕೃಷ್ಣನಾಮವನ್ನೇ ಜಪಿಸುತ್ತ, ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯದ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಐಕ್ಯಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳನ್ನು ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾದುವು.

“ನಾನು ಗೋವಿಂದನ ಗುಣಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅರಸು ಮುನಿದರೆ ಊರನ್ನೇ ತೊರೆದೇನು, ಆದರೆ ಹರಿಯು ಮುನಿದರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಲೋಕದ ಜನರಿಗೆ ರಾಮ ನಾಮವನ್ನು ನುಡಿಯಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಯಂತೆ. ಊರಲ್ಲ ಅಲೆಯುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲು ನೋವಂತೆ. ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನ ನಾಮವನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಜಪಿಸುತ್ತಿರು ಮನವೇ, ಅದರ ಬಲದಿಂದ ನೂರಾರು ಜನ್ಮಗಳ ಹಳೆಯ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ರಾಮರಸ ಪಾನವೆಂಬುದು ಪರಮಾನಂದಕರವಾದುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಸತ್ಯಂಗದಲ್ಲಿ ರುತ್ತ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಗುಣಪ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಮದಲೋಭಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ತದಿಂದ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಗಿರಿಧರನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು” ಎಂದು ಬಹುಪರಿಯಾಗಿ ಮೀರಾಬಾಯಿ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿ

ಮೀರಾಬಾಯಿಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯನ್ನೂ ನೆನೆಯಬೇಕು. ಶಿವನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗುಣ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದ ಶರಣೆ ಅವಳು. ನಾಮಜಪದ ಬಲದಿಂದ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿ ಪಪಾಡಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಮೆರೆದುಬಿಟ್ಟಳು. ಒಂದು ದಿನ ರೊಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವ ಅಂಗಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಧಡಕ್ಕನೆ ನುಗ್ಗಿದ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯು, ಅಲ್ಲಿ ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಗ್ನಿಕೊಂಡ ದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಒಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಧುಮ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ‘ಹೋ’ ಎಂದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಚೀರಿದರು. ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲೀಕನಾದರೋ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಿ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಲಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯು ಸೀತಾ ದೇವಿಯ ಹಾಗೆ, ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತೆಯಾಗಿ ಆ ಆಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದಳು.

“ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಅರಿತ ರಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು ಕೂಡುತ್ತೇವೆ. ಶಿವನೇ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ನಡೆಸುವವನು, ನಾವು ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವವರು. ಅವನ ನಾಮಘೋಷವೇ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಮಳ ಬೀರುತ್ತ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಭಗವಂತನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವನಿಗೇನೂ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಆ ಹೆಸರಿಲ್ಲದವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಪರದಾಡಿದೆ. ಆದರೆ